

RENOUACIÓ

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201

Preus de subscripció
Un mes, 50 cènt. Número solt, 10 cènt.
Anuncis, Intercanvis i Remitits
Preus convencionals

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

Creiem que ha arribat l'hora de definir actituds. Els que fem RENOVACIÓ, creients en els ideals republicans, hem de dir als nostres amics que en l'hora del perill no desertem i que avui, com sempre, estem disposats a provar que la nostra actuació no és xerrameca sense solta.

L'admirable labor d'en Marcell Domingo, descobrint al poble — ell tot sol! — la llaga purulenta del Marroc, — que és la de tota Espanya — ha tingut esplèndid coronament amb l'actual agitació militar. Les seves denúncies les han repetides, fent-les arribar fins a dalt de tot, aquells que senten sobre seu el pes de les responsabilitats d'un uniforme.

I tota Espanya s'ha estremit, i la convulsió ha ajuntat a tots els homes d'esquerra. La premsa diu i repeteix a diari — creient-la com una cosa inevitable, com si obeís a una llei fatal — la paraula REVOLUCIÓ.

I, al seu conjur, altra volta el nostre admirat amic, l'home sencer, l'home abnegat, ens ha senyalat el camí a seguir. En ell, ha parlat el Verb de les reivindicacions per les quals sospirem; la proclama que amb la seva firma ha aparegut en La Lucha i que ha arribat fins a l'entranya del poble, senyala un moment culminant de la nostra historia.

REPUBLICANS: *demostram que'l poble és el Jan Taleyá generós, abnegat, impetuós, que té fè en els ideals que'l fan glatir i que creu en els homes, quan aquests se diuen Marcell Domingo.*

ELS HOMES FUNESTOS

Amb l'únic afany de governar i sentint solament ansies de pujar més que'ls demés, segueixen la política com un deport i's barallen entre ells per veure qui primer arriba a la meta.

Es inútil que protestin del seu lliberalisme i que gallegin de més honrats i diguin, abans d'ésser a dalt, que ells faràn un col·legi de segona ensenyança, o una administració honrada o una reforma convenient. En el seu fons s'hi endevinen les baixes passions i si un treballa pel lucre, prenent el govern del poble com una indústria productiva, els altres, els soperbs, s'entretenen enlluernant als vilatans amb el mirall d'una administració exemplar, però deixant de fer — sense ignorar-ho — tot allò que pugui enaltir al poble i fassi pujar el seu valor moral,

A Granollers, més que'ls carrers empedrats i les aceres noves i les cloaques nètes, convé criar homes conscients, i cervells lliures, i voluntats independents. I això, tant bonic, que podria aconseguir-se amb un bon ensenyament, unes bones escoles per als petits i una bona institució cultural per als grans, no convé als homes funestos, que preferixen un poble incult, de veïns inconscients, de cervells enlluernables i de voluntats flaques, de més fàcil governar.

Els homes funestos de Granollers, en vigílies de conquerir el lloc desitjat, mercès als vots de llurs conveïns, van a trobar, no als que, per les seves idees afins no'ls negarien el seu esforç, sino als que tenen baix les seves urpes, o pel pagament d'un cens, o per un favor anterior, o perquè treballen a casa seva, o per mil causes que obliguen al vo-

tant a donar la seva opinió favorable al seu amo o al seu protector, encare que no cregui ni en ell, ni en la seva honradesa administrativa, ni en la seva dignitat política.

El dia que amb llur astúcia de guineu descobreixen a un que, pel seu talent o pel seu valer, pot ajudar-los, li diuen si vol anar amb ells. Si l'interrogat té un xic de vergonya i creu com un rebalx el servir al caciquisme que no sent i els contesta que no, allavors ells, els liberals, els honrats i els que li deien amic, li declaren el pacte de la gana i procuren empresonar-lo amb llurs remacles de pop asquerós.

Tots són igual. Els seus fets són de cacic, encare que obeeixin a causes distintes.

Els nostres homes funestos procuren envoltar-se d'homes-bèns, sense voluntat ni comprensió, per a poder-los governar al seu caprici, fent-els-hi veure'l que ells volen que vegin i que estiran-te'ls-hi la cordeta parlin com aquells arlequins que toquen els platerets, quan els apreten la panxa.

Les sessions de ca la Vila ho demostren ben bé prou.

En les votacions que tenen lloc s'ha donat el cas insòlit de que algú conceller, al preguntar-se-li l'opinió sobre un assumpte d'ensenyament, ha dit: —Soc de l'opinió de fulano— demostrant, així, la seva falta de comprensió i la venda de la seva voluntat al fulano que disposa d'ella.

Es ben trist el paper d'aquests homes que així jutgen i tenen poder per a governar la vila, ajocada a la voluntat d'un home absolut.

El dia que entri la claror de la veritat en els foscos esperits grano-

Bar La Bohemia

d'en
Esteve Julià
Refrescos : Pastes : Begudes
Vermouth a 15 cèntims
Classes d'amillorables

Establiment predil·lecte de la joventut i els sportmans

17. CARRER DE LA PALMA : 17

Joies i Relotges

Taller d'en **Amadeu Barbany**

MERCERIA DE CAN SOLA

Plaça de la Constitució, 14

Fixeu's amb els preus baratíssims amb que aquesta casa arregla els rellotges

REPASSAR	1'75	PTES.
POSAR MOLLA	2'00	"
ESPIRAL	2'50	"
CILINDRE	2'50	"
ARBRE VOLANT	3'00	"

Tots els arreglos garantits per DOS anys

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 2 50 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals

Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL

en tot temps de l'any

llers, assolint-los i portant-els-hi la llum de la raó i l'escalf de les idees, allavors els nostres homes funestos cauran (com cauen les cigales, reventades a l'embat del Sol d'istiu) sentint l'agonia del seu poder, enderrocats als primers raigs d'aquest Sol que ns ha de portar l'instrucció i el civisme.

ESTEVE SARROÇA

Contestant a un "gacetillero"

En son nombre passat, «La Comarca» publicava la nova d'haver cessat en el càrrec de director d'aquest periòdic el nostre estimat i distingit company en Alfred Canal, a l'ensèms que donava compte d'haver-lo substituït en el mateix càrrec el no menys volgut company en Joan Lleget.

Això no té res de particular, emperò per la forma agressiva en que estava redactat el solt que ens ocupa, en quant se referia al director sortint de RENOVACIÓ, ens obliga a dirigir-nos a l'autor d'aquella gazetilla i dir-li que si té quelcom pendent amb el company Canal, i's proposa fer-ho, se valgui d'altres medis per a llegar-lo, puix és de molt mal gust i adhuc infantil, el voler fer creure a ningú, com no sigui a les seves fidels llegidores — les *hijas de Maria* — que'l periòdic RENOVACIÓ, està mancat de forma i fons, car estem joiosos de que sigui tot justament el nostre periòdic l'únic de la localitat que, com a fi primordial, tingui el divulgar idealitats que no per no ésser precisament les catalàniques, deixen de tenir aquell sentit de puresa i d'amor vers la concepció ideològica per la qual batallam.

Are, si vol donar a entendre «La Comarca», que ens hàvem de posar d'acord amb el seu cos de redacció per a que les nostres campanyes periodístiques tinguin forma i fons, ja és altre cosa.

Segurament que'l mòbil de la gazetilla de «La Comarca» era patentitzar que RENOVACIÓ no segueix els viarany que a la gent de bé que cuina en llur periòdic convindria.

Es això? Sí. Doncs posin-se tranquils; que nosaltres, junts amb l'amle Canal, seguirem el camí que ens imposarem des del primer moment i que no és altre que'l començat i seguit fins avui, baix la direcció del senyor Canal.

RÀPIDA

L'UNIO DE LES ESQUERRES — Per fi veiem les esquerres espanyoles unides i dispostes a realitzar una acció conjunta.

Devem alegrar-nos en d'aquesta unió, car no és hora de fer relluir petiteses que en els actuals moments ens envilitrien; bé que, per altre part, quedarien eclipsades davant la magnitud del mòbil que's persegueix.

Estem en moments trascendentals i és deure de tots el perdonar-se llurs defectes, ja que tots els polítics, així de dreta com d'esquerra, en pateixen.

Mantinguem tots plegats el foc de les idees i siguin l'optimisme i l'esperança'l nostre sant i senya, en tant esperem el desenrotllament dels aconteixements.

Reneixi la fè perduda. Mirem ben enlaire i no desmaiem; que'l que fins avui ens ha semblat un somni, tal volta estem en vigílies d'obtenir-ho, mercès a l'esforç i unió dels de dalt i a la constància i abnegació dels de baix.

Atravessem un moment culminant de l'història i, o ens enganyem, o entreveiem ja'l prelude d'una Espanya moderna, forjada en motllos completament nous.

Per això exclamem, avui, amb tot entusiasme: *Visca l'unio de les esquerres!*

AIGUA FORTS

XIV

FRUITA DEL TEMPS. — Ja hi som. Are si que per més que volguem no podem tornar enrera.

Hem entrat a l'istiu, i el sol ens escalfa durant el seu imperi de catorze hores, fent-nos regalimar la suor cara avall.

Nosaltres, prou procurem desafiar-lo alleugerint la nostra roba i cercant l'ombra benefactora, però ell cau impertèrrit, assecant nos la gola i fent-nos enrogir la cara talment com si ns volés donar gratis l'espectacle d'una cara granollerina que s'ha tornat roja.

Tenim un color tant gris i aigualit, que fins trobem estrany aquest canvi de matís cromàtic.

I, egoistes com som, aprofitem la frescor capvespral, per a passejar-nos carretera amunt i avall, aturant-nos breus moments en els aparadors de les botigues del carrer d'en Clavé.

I no per res, no.

XIXU

La mort del doctor Martí i Julià

Dimecres passat, a darrera hora del vespre, s'escampà la trista nova per tot Barcelona i de seguida arreu de Catalunya, dolguent-se tot hom de la pèrdua del preclar mestre i apòstol del catalanisme que tants anys fou president de l'Unió Catalanista i dirigí «La Renaixensa» així com també fou un gran metge, essent director de l'Institut Frenopàtic de Les Corts i president de la societat de Psiquiatria Neurologia.

Com a polític i com a metge fou un home humil, bo i conseqüent en sos principis, havent-se conquerit les simpaties fins de llurs enemics en idees per la fè i el patriotisme veritat que encarnaven les seves ideologies, que sempre s'encaminaven a l'assoliment d'una Catalunya gran, lliure i forta, que fos respectada per tot el món. Quan predicava, aquest apòstol del nacionalisme era tant original; els seus mots sortien de sa pensa tant sòlids, amb tanta fogositat, amor i respecte, que tots els homes d'esperit obert que l'escoltaven restaven embadalits i el següien en l'evolució lliure de ses novelles teories, tant humanes. En sos darrers temps propagà, amb una força de raonaments incontrovertibles, el seu socialisme, del que n'era ferm enamorat, i qualques lleugeres decepcions, així com l'estat de salut, no li permeteren prosseguir, i's retirà a la vida privada.

Des d'aquestes humils columnes adresem el nostre més sentit condol a la seva mare, donya Antonia Julià, viuda de Martí, i li preguem que serveixi de consol a les seves penes, el que tots compartim amb ella'l sentiment de bons catalans agraits al fill il·lustre d'aquesta terra, que ha donat l'ànima en defensa dels nostres ideals.

OBRERS:

Llegiu «La Lucha». Es el periòdic republicà que en la defensa del nostre poble i de la classe treballadora, ha sostingut campanyes més valentes.

Are mateix, publica articles violents contra les oligarquies regnants, causa de tot l'actual malestar.

DE TEATRE

Estrena de "Justícia de Déu"

Diumenge passat tingué lloc, a «L'Unió Lliberal», l'estrena del drama en tres actes «Justícia de Déu!», original del nostre respectat amic i conegut escriptor local, l'Esteve Garrell i Escorsell.

L'obra, en conjunt, obtingué un èxit franc i entusiasta, que nosaltres creiem merescut. Són tres actes ben escènics, en els que's desenrotllen fets esdevinguts en la llar d'una santa família, en els tràgics dies de la passada guerra carlista, sadollats d'horrors, i que en Garrell posa en trama amb tot el regust d'aquells temps i amb tot el sentiment expressat en un home del dia. El propòsit de l'autor és evidenciar als ulls del públic la diferència ben marcada entre'l catolicisme veritable i l'hipòcrita carlisme (capa amb la que molts se cobreixen per a lògrar llurs baixos fins). Encare que a voltes decau quelcom la vigorositat de la descripció a que's presten alguns personatges de l'obra i distreuen certes repeticions, com aquella de que tres personatges, un darrera a l'altre, diuen que han passat mala nit i no'ls ha deixat dormir el pensar en l'esborronament dels fets, en conjunt l'acció dramàtica és viva, punyenta i atrau l'atenció del públic.

El tipu de *Maria*, sembla viure entre nosaltres. La seva santetat i rectitut, simbolitzen el veritable religiós que creu i professa ses idees de caritat i amor, sense fer cas del què dirà la gent. *Mossèn Ramón*, el varó sant, tot amor, també i santetat; el prototipu dels bons ministres de Déu, amb sos raonaments d'home bò, ens dóna la plaent emoció de l'ésser que creu en les idees per damunt de la voluntat dels homes i, per tant, respecta'l pensar dels altres. Un tipu que malhauradament ja quasi bé resulta extemporani, perquè se n'ha perdut la mena.

Després ens atrau totes les simpaties *En Met*, l'home bon jan rublert també de bonhomia, que amb ses paraules ingènues, senzilles i corrents, ens alegra amb l'emotivitat de l'home tranquil per essència i feliç, que viu lluny dels prejudicis de la societat. En *Genissó* i demés, també molt bé de caràcter.

L'escenificació, magnífica; se veu prou que'l senyor Garrell posseeix extensos coneixements de tàctica teatral i que coneix tots els trucs per al sosteniment d'una producció escènica.

Com a obra que tanca un fondo social i una gran veritat moral, és substanciosa i plena de bones conseqüències. El desenllaç del drama arriba sense tenir de recórrer a trames rebuscades i fets inversemblables; al contrari, amb molta naturalitat. Pot ser l'únic defecte, és que s'endevina massa aviat.

L'interpretació, excel lent. La senyoreta Fremont, en primer lloc i les senyoretas Verdier i Bosch desempnyaren bé llurs papers. El senyor Nolla creà un *Mossèn Ramón* plè de vida.

I d'entre els altres, mereix lloar-se'l senyor Pallach, que va saber encarnar el paper de *Met* a la perfecció.

El senyor Pellicer, en el paper de *Carles*, logrà també un bon aplaudiment en l'escena final al llençar imprecació forta contra un tal pare criminal. Bé en Casanovas, Tor i Santacana, també, que posaren tot el carinyo i acert en la interpretació de llurs papers.

El públic, emocionat per la fortitut del drama, premià amb forts aplaudiments l'obra de l'autor i als artistes que hi prengueren part, obligant a alçar el teló al final de cada acte.

Per a respondre a l'insistència del públic, el senyor Garrell se vegé obligat, al final del tercer acte, a donar les gracies al *respectable*, dedicant, amb excessiva modestia, els aplaudiments als actors que amb tant amor representaren llurs papers.

Estem forsa contents de poder lloar, a la fi, una obra teatral granollerina.

V. T.

* * *

Per a fi de festa, les senyores Verdier i Bosch i els senyors Santacana i Casanovas ens donaren a conèixer «Dissabte de Gloria», una obreta molt bonica i que totes les noies haurien de veure. El públic l'escoltà amb rialles, aplaudint fortament al final.

La Lyonesa

Pasticeria - Confiteria - Queviures

El laboració diaria de dolços i pastellats

TORTELLS CALENTS, tots els dies de festa,
fins a les dues de la tarde

Se serveix a domicili

11 : Plaça d'en Perpinyà : 11

NOVES

ARTICLE SENSACIONAL. — Produí extraordinaria sensació en aquesta vila, com l'ha haguda de produir a tot arreu, l'article que sots la firma d'En Marcell Domingo, publicà «La Lucha», el passat dimecres.

No hi hagueren exemplars pels que en volgueren, car s'agotaren tot seguit.

TOURNÉE. — El passat diumenge, la secció d'aficionats de la localitat, «Esbart Artístic», feu una *tournee* a Sant Celoni, representant-hi «El Majordom», drama del conegut autor de la localitat en Francesc Bassas.

DICTADURA?. — Per lo vist, continúa expulsant-se'ls socis de l'«Orfeó Granollerí», sense avisar-los previament per escrit, com canta'l reglament de l'entitat.

Així se'ns diu que ho feren amb els germans Miquel i Canut Vila.

Alerta amb les dictadures, que'l paper de tirà va de baixal

ARTICLES. — Per manca d'espai, no publicuem un article sobre l'administració municipal de la nostra vila, que anirà en el vinent nombre, així com també un altre, titulat: «L'escola de segona ensenyança».

NATALICI. — En la nit del passat diumenge, l'esposa de nostre apreciat amic en Josep Garrell, donà a llum una hermosa nena.

Rebi la nostra felicitació l'afortunat matrimoni.

ELOGI. — Se'l mereix el nostre particular amic, el regidor don Josep Coma per haver-se decidit a rompre'l foc amb el ditxós assumpte del pont, advocant per al prompte acabament del mateix.

LES ACERES. — Es la comunitat del veïnat del carrer d'en Clavé, la nova suspensió que han sofert les obres de construcció de les aceres de dita via.

Tot-hom se pregunta: Què passa? Què fem, parats?

Per la nostra part preguntem també al senyor alcalde: Què és el què passa?

NOU JUTGE. — Per la Sala de Justícia de l'Audiencia de Barcelona ha sigut nomenat Jutge Municipal d'aquesta vila, el nostre volgut amic particular en Claudi Boét.

Dit nomenament ha sigut objecte de comentaris, degut a l'oposició que contra'l mateix se feia per part de determinats elements.

Rebi l'amic Boét la nostra enhorabona.

FOOT BALL. — Tal com estava anunciat, el passat diumenge, a la tarde, tingué lloc, en el Camp de Sports, l'anunciat partit entre'ls primers equips «Universal» de Barcelona i el «Granollers S. C.»

La concurrencia, com ja de costum, fou molt nombrosa i, encare que no tant com el diumenge anterior, se divertí amb el brillant joc dels equippers.

Guanyaren els jogadors locals per quatre goals contra dos que entraren els barcelonins.

EXPOSICIÓN. — En l'escola de «L'Unió Lliberal» s'està preparant, per a breu plaç, una exposició de dibuix i pintura.

ESTALVIS. — Durant la prop passada setmana, la sucursal en aquesta vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut per imposicions la quantitat de pessetes 12, 516'20 i ha pagat per reintegros, pessetes 9,095'09; havent obert 4 llibretes noves.

LA REVETLLA DE SANT JOAN. — Com de costum tradicional ahir se cremaren els focs amb que se saluda l'arribada de l'istiu.

Les societats totes organitzaren balls extraordinaris, que's veleren molt concorreguts, constituint la nota de la nit l'esplendida festa celebrada en els jardins del Casino, que per manca de temps deixem are de ressenyar, per a fer-ho en nostra vinent edició. L'adornament i il·luminació del jardí fou una nota de color i de bon gust, que va mereixer unànims elogis.

UNA VISITA. — Dimecres estigueren a la redacció de «La Lucha» una comissió de redactors de *RENOVACIÓ*, per a felicitar als de aquell valent diari per la ferma campanya revolucionaria que ha emprengut.

BANCA I BORSA

SANT ROC, 10
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs : Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

FERRAN PALAU

Corresponsal del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant **Casanovas**

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades per a famílies

Bany : Llum elèctrica

Teléfono 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Saló Japonès Restaurant **PETIT PELAYO**

RAMBLA DE CANALETES

CONCERTS TOTS ELS DIES
de 7 a 9 vespre

COVERTS A 5 PESSETES
de 9 a 12 nit

ORQUESTRA VERDURA

J. Buenaventura

Sastre

Casa on deuen vestir-s'hi'ls joves
més elegants

Carrer de Sant Pau, 15, principal
BARCELONA

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza (Abans Gari)

Plateria, 35 ; BARCELONA

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS

Metge Representant : DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categoríes	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medeçina	Ciruj. Major	Ciruj Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12 50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25 00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35 00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40 00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camisería : Corbatería : Gorres : Colls i Punys : Lliga-cames
Elásticos : Roba blanca : Genres de punt

EXTENS ASSORTIT

PREU FIXE

AQUESTA CASA REGALA ELEGANTS TARGETES PERFUMADES ALS COMPRADORS

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajos de llana i fil

Preus baratíssims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA